

MISIR KOÇAN KURDU

(*Sesamia nonagrioides* ve *S. cretica*)

Tanımı ve Yaşayışı

Koçan kurdu erginleri

Koçanda larva zararı

Pupa

- Kelebeklerin kanat açıklığı yaklaşık 3.0 cm'dir. Vücut uzunluğu 1.5 cm'dir. Ön kanatları sütlü kahverengimsi devetüyü renginde veya sarımsı ve bej renktedir. Arka kanatlar ise gümüşü beyaz veya ipeğimsi beyaz renktedir. Arka kanatlar dışı doğru hafif koyulaşmaktadır.
- Erkek kelebeklerde anten taraklı olup, dişide düz ip şeklindedir.
- Çok küçük olan yumurtalar genellikle kümeler halindedir.
- Olgun larvanın boyu ortalama 3.0 cm'dir. Bu dönemlerde larvaların üst kısmı tipik pembe renkte ve tüysüzdür. Aynı zamanda bu renk alta doğru donuk sarı bir renk alır. Bu dönemde baş koyu kahverengi, ense levhası koyu sarı ve kahverengi lekeli.
- Pupalardan boyları 1.0-2.0 cm ve kızılımsı kahverengidir.
- Kelebekler mart sonundan itibaren görülmeye başlarlar. Yumurtalarını yaprak kınının gövdeye bakan iç kısmına ve koçan yapraklarının iç yüzüne bırakırlar.
- Bu dönemde zararlının ana konukçusu olan mısır ve sorgumun ekimi yapılmadığından yumurtalarını buğday bitkisine, yabani buğdaygillere veya kanal boylarındaki sukamışlarına bırakırlar.
- Bir dişi bir kaç kez olmak üzere 200-350 yumurta bırakır. Kelebeklerin ömrü ortalama 6-7 gündür.
- Yumurtadan çıkan larvalar gövde veya koçan içine açtıkları deliklerden geçerler. Yedinci döneme gelen larvalar genellikle beslenmeden kesilirler ve buldukları sap ve koçan içinde meydana getirdikleri odacıklarda pupa olurlar.
- Kışı genellikle olgun larva halinde gövde veya koçanlar içinde geçirmektedir. Ege bölgesinde 3, Akdeniz bölgesinde ise 4-5 döl vermektedir.

Zarar Şekli

Larvalar mısır bitkisinin fide döneminden başlayarak yaprak, gövde, koçan ve tepe püsküllerinde beslenerek zarar yaparlar.

- Mısır bitkisinin helezon dönemlerinde bulaşma olursa, gövde içinde beslenen larvalar, ileride gelişme konisinden çıkacak yaprakları da zarara uğrattırır. Bu gibi mısır bitkilerinde gelişme konisinden yeni çıkan yapraklarda birbirine simetrik yenik delikler görülür. Yapraktaki bu zarar şekli karakteristik olup mısır kurdu zararından kolaylıkla ayrılır.
- Yaprak kınının iç yüzeyinde yaklaşık 48 saatlik beslenmesini tamamlayan larvalar buldukları ortam üzerinden boğum aralarından gövdeye girerler. Gövde içine giren larvalar buralarda galeriler açarak beslenirler. Çıkarılmış oldukları dışkı maddelerini de (hızır talaşı gibi) giriş deliklerinden dışarı atarlar.
- Koçan içine giren larvalar galeriler açıp süt olumundaki taneleri yiyerek beslenirler. Çıkarıdıkları dışkı maddeleri ile de bakteri faaliyetini artırarak koçan içindeki tanelerin tümünün zarar görmesine sebep olurlar. Ayrıca koçandaki deliklerden koçan içine giren funguslar, ürettikleri mikotoksinler nedeniyle insan ve hayvan sağlığı için tehlike oluşturmaktadırlar.
- Mısır koçankurdu ile mücadele yapılmadığı takdirde %80'lere varan oranlarda ürün kaybı meydana gelebilir.

Zararlı Olduğu Bitkiler

- Mısır, süpürgearası, sukamışı, kamış veya kargı, çeltik, buğday, arpa, yulaf, kanyaş, hasırotu ve süs bitkilerinden glayöl.

Mücadele Yöntemleri

Kültürel Önlemler

- Hasattan sonra arta kalan mısır sapsarı ve kökleri parçalanıp imha edilmelidir.
- Tarla derin sürülerek bitki artıklarındaki kışlayan larvalar derine gömülme suretiyle ergin çıkışları önlenmeli ve ikinci ürün mısırın mümkün olduğunca erken ekilmelidir.

Kimyasal Mücadele

- Kullanılacak ilaçlar ve dozları hakkında en yakın il veya ilçe müdürlüklerine başvurulmalıdır.